TIESAS SPRIEDUMS (ceturtā palāta)

2013. gada 27. jūnijā*

Intelektuālais un rūpnieciskais īpašums — Autortiesības un blakustiesības informācijas sabiedrībā — Direktīva 2001/29/EK — Reproducēšanas tiesības — Taisnīga atlīdzība — Jēdziens "reproducēšana uz papīra vai līdzīga materiāla, ko veic, izmantojot jebkuru fotografēšanas metodi vai citu procesu ar līdzīgu iedarbību" — Pieejamu tehnoloģisku pasākumu, kas paredzēti neatļautu darbību novēršanai vai ierobežošanai, neizmantošanas sekas — Tiešas vai netiešas reproducēšanas atļaujas sekas

Apvienotās lietas no C-457/11 līdz C-460/11

par lūgumiem sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Bundesgerichtshof* (Vācija) iesniedza ar lēmumiem, kas pieņemti 2011. gada 21. jūlijā, Tiesā reģistrēti 2011. gada 5. septembrī, tiesvedībās

Verwertungsgesellschaft Wort (VG Wort)

pret

Kyocera , agrāk – *Kyocera Mita Deutschland GmbH*,

Epson Deutschland GmbH ,

Xerox GmbH (C-457/11),

Canon Deutschland GmbH (C-458/11)

un

Fujitsu Technology Solutions GmbH (C-459/11),

Hewlett-Packard GmbH (C-460/11)

pret

Verwertungsgesellschaft Wort (VG Wort).

TIESA (ceturtā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*], tiesneši J. Malenovskis [*J. Malenovský*] (referents), U. Lehmuss [*U. Lõhmus*], M. Safjans [*M. Safjan*] un A. Prehala [*A. Prechal*],

ģenerāladvokāte E. Šarpstone [*E. Sharpston*],

* Tiesvedības valoda – vācu.

sekretārs K. Malaceks [*K. Malacek*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2012. gada 22. oktobra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *Verwertungsgesellschaft Wort* (*VG Wort*) vārdā – *U. Karpenstein*, *G. Schulze* un *R. Staats*, *Rechtsanwälte*,

— *Fujitsu Technology Solutions GmbH* vārdā – *C. Frank*, *Rechtsanwalt*,

— *Hewlett-Packard GmbH* vārdā – *G. Berrisch* un *A. Strowel*, *Rechtsanwälte*,

— *Kyocera* (agrāk – *Kyocera Mita Deutschland GmbH*), *Epson Deutschland GmbH*, *Xerox GmbH* un *Canon Deutschland GmbH* vārdā – *C. Lenz* un *T. Würtenberger*, *Rechtsanwälte*,

— Vācijas valdības vārdā – *T. Henze* un *J. Kemper*, pārstāvji,

— Čehijas Republikas valdības vārdā – *D. Hadroušek*, pārstāvis,

— Spānijas valdības vārdā – *N. Díaz Abad*, pārstāve,

— Īrijas vārdā – *D. O'Hagan*, pārstāvis,

— Lietuvas valdības vārdā – *R. Mackevičienė* un *R. Vaišvilienė*, pārstāves,

— Nīderlandes valdības vārdā – *B. Koopman*, *C. Wissels* un *M. Bulterman*, pārstāves,

— Austrijas valdības vārdā – *A. Posch*, pārstāvis,

— Polijas valdības vārdā – *B. Majczyna*, pārstāvis,

— Somijas valdības vārdā – *M. Pere*, pārstāve,

— Apvienotās Karalistes valdības vārdā – *L. Seeboruth*, pārstāvis, kam palīdz *S. Malynicz*, *barrister*,

— Eiropas Komisijas vārdā – *J. Samnadda* un *F. Bulst*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokātes secinājumus 2013. gada 24. janvāra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 22. maija Direktīvas 2001/29/EK par dažu autortiesību un blakustiesību aspektu saskaņošanu informācijas sabiedrībā (OV L 167, 10. lpp.) 5. un 6. pantu.

2 Šie lūgumi ir iesniegti tiesvedībās, pirmkārt, starp *Verwertungsgesellschaft Wort* (*VG Wort*) un *Kyocera*, agrāk – *Kyocera Mita Deutschland GmbH* (turpmāk tekstā – "*Kyocera*"), *Epson Deutschland GmbH* (turpmāk tekstā – "*Epson*") un *Xerox GmbH* (turpmāk tekstā – "*Xerox*") lietā C-457/11 un *Canon Deutschland GmbH* lietā C-458/11 un, otrkārt, starp *Fujitsu Technology Solutions GmbH* (turpmāk

tekstā – "*Fujitsu*"), kā arī *Hewlett Packard GmbH* un *VG Wort* attiecīgi lietās C-459/11 un C-460/11 par atlīdzību, kāda šiem uzņēmumiem jāmaksā *VG Wort* par printeru un/vai ploteru, kā arī personālo datoru tirdzniecību.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

3 Direktīvas 2001/29 preambulas 2., 5., 35., 36., 39. un 52. apsvērums ir izteikti šādi:

"(2) Eiropadomes 1994. gada 24. un 25. jūnija sanāksmē *Korfu* tika uzsvērta vajadzība izveidot vispārēju un elastīgu tiesisku regulējumu Kopienas līmenī, lai veicinātu informācijas sabiedrības attīstību Eiropā. Šim nolūkam *inter alia* vajadzīgs jaunu produktu un pakalpojumu iekšējais tirgus. Lai nodrošinātu minēto reglamentējošo noteikumu sistēmu, svarīgi Kopienas tiesību akti jau ir pieņemti vai arī notiek to pieņemšana. Šajā sakarā autortiesības un blakustiesības ieņem nozīmīgu vietu, jo tās aizsargā un stimulē jaunu produktu un pakalpojumu attīstību un tirdzniecību, kā arī to radošā satura tapšanu un izmantošanu.

[..]

(5) Tehnoloģijai attīstoties, jaunrades, ražošanas un izmantošanas iespējas ir palielinājušās un kļuvušas daudzveidīgākas. Kaut arī nav vajadzīgas jaunas intelektuālā īpašuma aizsardzības koncepcijas, būtu jāpielāgo un jāpapildina esošie tiesību akti attiecībā uz autortiesībām un blakustiesībām, lai tie pienācīgi atbilstu ekonomiskajam stāvoklim, piemēram, jauniem izmantošanas veidiem.

[..]

(35) Dažos izņēmumu vai ierobežojumu gadījumos tiesību subjektiem būtu jāsaņem taisnīga atlīdzība, ar ko tiem pienācīgi atlīdzina par viņu aizsargāto darbu vai cita tiesību objekta izmantošanu. Nosakot attiecīgās taisnīgās atlīdzības veidu, sīku procedūru un iespējamo apjomu, būtu jāņem vērā īpašie apstākļi katrā gadījumā. Novērtējot attiecīgos apstākļus, noderīgs kritērijs būtu iespējamais kaitējums, ko attiecīgā darbība nodara tiesību subjektiem. Gadījumos, kad tiesību subjekti jau ir saņēmuši samaksu kādā citā veidā, piemēram, kā daļu no maksas par licenci, īpašs vai atsevišķs maksājums var arī nepienākties. Nosakot taisnīgas atlīdzības apjomu, pilnībā būtu jāņem vērā šajā direktīvā minēto tehnoloģisko aizsardzības pasākumu izmantošanas pakāpe. Dažos gadījumos, ja tiesību subjekta aizskārums ir minimāls, maksājumu saistību var nebūt.

(36) Dalībvalstis var paredzēt taisnīgu atlīdzību tiesību subjektiem, arī piemērojot izvēles noteikumus attiecībā uz izņēmumiem vai ierobežojumiem, kas neparedz attiecīgo atlīdzību.

[..]

(39) Piemērojot izņēmumu vai ierobežojumu privātai kopēšanai, dalībvalstīm būtu jāņem vērā tehnoloģiskās un ekonomiskās attīstības tendences, un jo īpaši attiecībā uz digitālo privāto kopēšanu un atlīdzības shēmām, ja ir pieejami efektīvi tehnoloģiski aizsardzības pasākumi. Minētajiem izņēmumiem vai ierobežojumiem nebūtu jārada šķēršļi tehnoloģisku pasākumu izmantošanai vai to piemērošanai noteikumu apiešanas gadījumā.

[..]

(52) Īstenojot izņēmumu vai ierobežojumu attiecībā uz privātu kopēšanu saskaņā ar 5. panta 2. punkta b) apakšpunktu, dalībvalstīm tāpat būtu jāveicina brīvprātīgu pasākumu izmantošana, lai atvieglotu attiecīgo izņēmumu vai ierobežojumu mērķu sasniegšanu. Ja pietiekami ilgā laika posmā nav veikti brīvprātīgi pasākumi, kas padarītu iespējamu reproducēšanu personiskai lietošanai, dalībvalstis var veikt pasākumus, lai no tās varētu gūt labumu izņēmuma vai ierobežojuma labuma guvēji. Tiesību subjektu veiktie brīvprātīgie pasākumi, tajā skaitā nolīgumi starp tiesību subjektiem un citām attiecīgajām personām, kā arī dalībvalstu veiktie pasākumi nekavē tiesību subjektus izmantot tehnoloģiskus pasākumus, kas ir saskaņā ar izņēmumiem vai ierobežojumiem, kurus privātai kopēšanai nosaka attiecīgo valstu tiesību akti saskaņā ar 5. panta 2. punkta b) apakšpunktu, ņemot vērā nosacījumu par taisnīgu atlīdzību saskaņā ar minēto noteikumu un iespējamās atšķirības starp dažādiem izmantošanas nosacījumiem saskaņā ar 5. panta 5. punktu, piemēram, reprodukciju skaita kontroli. Lai nepieļautu minēto pasākumu ļaunprātīgu izmantošanu, visiem tehnoloģiskajiem pasākumiem, ko piemēro to īstenošanā, būtu vajadzīga tiesiska aizsardzība."

4 Atbilstoši Direktīvas 2001/29 2. pantam:

"Dalībvalstis paredz ekskluzīvas tiesības atļaut vai aizliegt tiešu vai netiešu, īslaicīgu vai pastāvīgu reproducēšanu ar jebkādiem līdzekļiem un jebkādā formā, pilnībā vai daļēji:

a) autoriem – attiecībā uz viņu darbiem;

b) izpildītājiem – attiecībā uz viņu sniegto priekšnesumu fiksēšanu;

c) skaņu ierakstu producentiem – attiecībā uz viņu ierakstītajiem skaņu ierakstiem;

d) filmu pirmo fiksāciju producentiem – attiecībā uz viņu uzņemto filmu oriģināliem un kopijām;

e) raidorganizācijām – attiecībā uz šo organizāciju raidījumu fiksēšanu neatkarīgi no tā, vai šos raidījumus translē pa vadiem vai bez tiem, to skaitā pa kabeļiem vai ar satelīta palīdzību."

5 Šīs direktīvas 5. panta 2. punktā ir noteikts:

"Dalībvalstis var paredzēt izņēmumus vai ierobežojumus 2. pantā minētajām reproducēšanas tiesībām šādos gadījumos:

a) reproducēšana uz papīra vai līdzīga materiāla, ko veic, izmantojot jebkuru fotografēšanas metodi vai citu procesu ar līdzīgu iedarbību, izņemot nošu rakstus, ar noteikumu, ka tiesību subjekti saņem taisnīgu atlīdzību;

b) reproducēšana uz jebkura materiāla, ko personiskai lietošanai veic privātpersona ar mērķi, kurš ne netieši, ne tieši nav komerciāls, ar nosacījumu, ka tiesību subjekti saņem taisnīgu atlīdzību, kurā ņemta vērā 6. pantā minēto tehnoloģisko pasākumu piemērošana vai nepiemērošana attiecīgajam darbam vai tiesību objektam;

c) īpaša reproducēšana, ko veic publiskās bibliotēkas, izglītības iestādes vai muzeji, vai arhīvi un no kuras negūst tiešu vai netiešu ekonomisku vai komerciālu labumu;

[..]."

6 Minētās direktīvas 5. panta 3. punktā ir paredzēts:

"Dalībvalstis var paredzēt izņēmumus vai ierobežojumus 2. un 3. pantā paredzētajām tiesībām šādos gadījumos:

a) izmantošanai vienīgi ilustrācijai mācību procesā vai zinātniskajos pētījumos, ja ir norādīts avots, tajā skaitā autors – ja vien to nav neiespējami izdarīt, un tiktāl, ciktāl to pamato attiecīgais nekomerciālais mērķis;

[..]

n) kolekcijās esošu darbu un citu tiesību objektu, uz ko neattiecas pirkšanas vai licencēšanas noteikumi, izmantošanai zinātniska pētījuma vai privāta pētījuma nolūkā, ļaujot atsevišķiem sabiedrības locekļiem ar tiem iepazīties, izziņojot vai publiskojot tos īpašās, šim nolūkam paredzētās vietās 2. punkta c) apakšpunktā minēto iestāžu telpās;

[..]."

7 Atbilstoši šīs pašas direktīvas 5. panta 5. punktam:

"Šī panta 1., 2., 3. un 4. punktā paredzētos izņēmumus un ierobežojumus piemēro tikai dažos īpašos gadījumos, kas nav pretrunā ar darba vai cita tiesību objekta parasto izmantošanu un nepamatoti neskar tiesību subjekta likumīgās intereses."

8 Direktīvas 2001/29 6. pantā ir paredzēts:

"1. Dalībvalstis paredz atbilstīgu tiesisko aizsardzību pret jebkuru efektīvu tehnoloģisko pasākumu apiešanu, ko attiecīgā persona veic, apzinoties savu rīcību, vai, ja tai ir jāapzinās sava rīcība.

[..]

3. Šajā direktīvā vārdi "tehnoloģiski pasākumi" nozīmē jebkuru tehnoloģiju, ierīci vai komponentu, kurus parasti izmanto, lai nepieļautu vai ierobežotu tādas darbības ar darbiem vai citiem tiesību objektiem, ko nav atļāvis tiesību subjekts, kuram ir likumā paredzētās autortiesības vai blakustiesības vai Direktīvas 96/9/EK III nodaļā paredzētās *sui generis* tiesības. Tehnoloģiskus pasākumus uzskata par "efektīviem", ja tiesību subjekts kontrolē aizsargātā darba vai citu tiesību objektu izmantošanu ar piekļuves kontroli vai aizsardzības procesu, piemēram, kodēšanu, trokšņu radīšanu vai citu darba vai cita tiesību objekta pārveidošanu, vai ar kopiju kontroles mehānismu, ar ko sasniedz aizsardzības mērķi.

4. Neatkarīgi no 1. punktā paredzētās tiesiskās aizsardzības, ja tiesību subjekti neveic brīvprātīgus pasākumus, tajā skaitā neslēdz nolīgumus tiesību subjektu un citu attiecīgo personu starpā, dalībvalstis veic attiecīgus pasākumus, lai nodrošinātu to, ka labuma guvējiem, kas gūst labumu no izņēmuma vai ierobežojuma, kurš paredzēts attiecīgo valstu tiesību aktos saskaņā ar 5. panta 2. punkta a) apakšpunktu, 2. punkta c) apakšpunktu, 2. punkta d) apakšpunktu, 2. punkta e) apakšpunktu, 3. punkta a) apakšpunktu, 3. punkta b) apakšpunktu vai 3. punkta e) apakšpunktu, tiesību subjekti dara pieejamus līdzekļus labuma gūšanai no attiecīgā izņēmuma vai ierobežojuma, ciktāl vajadzīgs, lai gūtu labumu no attiecīgā izņēmuma vai ierobežojuma, un ja attiecīgajam labuma guvējam attiecīgais aizsargātais darbs vai tiesību objekts ir likumīgi pieejams.

[..]"

9 Direktīvas 2001/29 10. pantā, kura nosaukums ir "Piemērošana laikā", ir noteikts:

"1. Šīs Direktīvas noteikumus piemēro visiem šajā direktīvā minētajiem darbiem un citiem tiesību objektiem, ko 2002. gada 22. decembrī autortiesību un blakustiesību jomā aizsargā dalībvalstu tiesību akti vai kas atbilst aizsardzības kritērijiem saskaņā ar šīs direktīvas noteikumiem vai 1. panta 2. punktā minētajiem noteikumiem.

2. Šo direktīvu piemēro, neskarot nevienu līdz 2002. gada 22. decembrim pabeigtu darbību un iegūtas tiesības."

10 Atbilstoši šīs direktīvas 13. panta 1. punkta pirmajai daļai:

"Dalībvalstīs stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai līdz 2002. gada 22. decembrim izpildītu šīs direktīvas prasības. Par to dalībvalstis nekavējoties informē Komisiju."

Vācijas tiesiskais regulējums

11 1965. gada 9. septembra Likuma par autortiesībām un blakustiesībām (*Gesetz über Urheberrecht und verwandte Schutzrechte*) (*BGBl*. I, 1273. lpp.) 53. pants, kas grozīts ar 2003. gada 10. septembra likuma (*BGBl*. I, 1774. lpp.; turpmāk tekstā – "*UrhG*") 1. pantu, ir izteikts šādi:"Reproducēšana privātai lietošanai un cita veida personīgai lietošanai

1) Ir atļauta individuālu kopiju izgatavošana uz jebkura materiāla, ko privātai lietošanai veic fiziska persona, ar nosacījumu, ka šīm kopijām ne tieši, ne netieši nav komerciāla mērķa un ja tās nav izgatavotas, pamatojoties uz acīmredzami prettiesiski izgatavotu oriģinālu. Persona, kura ir tiesīga izgatavot kopijas, drīkst arī uzdot šo kopiju izgatavošanu trešajai personai, ar nosacījumu, ka par šo izgatavošanu netiek maksāts un tiktāl, ciktāl šīs kopijas ir izgatavotas uz papīra vai līdzīga materiāla, ko veic, izmantojot jebkuru fotografēšanas metodi vai citu procesu ar līdzīgu iedarbību.

2) Ir atļauts izgatavot un uzdot izgatavot darba individuālas kopijas:

1. personīgai lietošanai zinātnes nolūkā, ja un ciktāl šo kopiju izgatavošana šajā ziņā ir nepieciešama;

2. iekļaušanai personīgajos arhīvos, ja un ciktāl šo kopiju izgatavošana šajā ziņā ir nepieciešama un ja kopiju izgatavošanai izmantotais oriģināls pieder šai pašai personai;

3. personīgai informācijai par aktuālajām norisēm, ja informācija tiek pārraidīta pa radio;

4. jebkāda cita veida personīgai lietošanai:

   a) ja tas ir īss izraksts no publicēta darba vai individuāls raksts avīzēs vai laikrakstos;

   b) ja tas ir darbs, kas vairs netiek izdots jau vismaz divus gadus.

Šie noteikumi ir piemērojami pirmā teikuma 2. punktā paredzētajos gadījumos tikai tad, ja

1. kopija ir izgatavota uz papīra vai līdzīga materiāla, ko veic, izmantojot jebkuru fotografēšanas metodi vai citu procesu ar līdzīgu iedarbību, vai

2. to lietošana ir vienīgi analoģiska, vai

3. arhīvi ne tieši, ne netieši nav izveidoti ar komerciālu vai saimniecisku mērķi.

Šie noteikumi ir piemērojami pirmā teikuma 3. un 4. punktā paredzētajos gadījumos tikai tad, ja ir ievēroti otrā teikuma 1. vai 2. punktā paredzētie nosacījumi.

3) Ir atļauts izgatavot vai uzdot izgatavot īsu izvilkumu no darba, samazināta apmēra darbus vai individuālus rakstus, kas publicēti avīzēs vai laikrakstos vai padarīti pieejami sabiedrībai, ja šīs kopijas ir domātas personīgai lietošanai:

1. skolās, nekomerciālās mācību iestādēs un tālākizglītības iestādēs, kā arī profesionālās izglītības iestādēs tiktāl, ciktāl tas nepieciešams studentiem vai

2. lai sagatavotos valsts eksāmeniem, kā arī skolu, augstākās izglītības mācību iestāžu, nekomerciālo mācību iestāžu un tālākizglītības iestāžu un profesionālās izglītības iestāžu rīkotajiem eksāmeniem, ja un ciktāl kopiju izgatavošana šajā ziņā ir nepieciešama.

4) Reproducēt:

a) muzikālo darbu grafiskus ierakstus;

b) grāmatu vai laikrakstu, ja tie tiek reproducēti gandrīz pilnībā,

tiktāl, ciktāl tas neatteicas uz pārrakstīšanu ar roku, ir atļauts tikai ar tiesību īpašnieka piekrišanu vai ievērojot 2. punkta 2. apakšpunktā minētos nosacījumus vai personīgai lietošanai, vai ja darbs vairs netiek izdots jau vismaz divus gadus.

5) 1. punkts, 2. punkta 2.–4. apakšpunkts un 3. punkta 2. punkts neattiecas uz datubāzi, kuras informācija ir individuāli pieejama, izmantojot elektroniskos līdzekļus.

2. punkta 1. apakšpunkts, kā arī 3. punkta 1. apakšpunkts attiecas uz šīm datubāzēm ar nosacījumu, ka šī lietošana zinātnes un izglītības nolūkā nav bijusi ar komerciālu mērķi.

6) Kopijas nevar ne izplatīt, ne padarīt pieejamas sabiedrībai. Tomēr ir atļauts aizdot likumīgi izgatavotas tādu avīžu un darbu kopijas, kas vairs netiek izdoti, kā arī tādus darbus, kuros bojātās vai iztrūkstošās daļas ir aizstātas ar kopijām.

7) Publisku lasījumu vai darba publiskas pārraidīšanas vai izrādīšanas, izmantojot vizuālo vai audio materiālu, ierakstīšana vai mākslas darbu plānu un skiču, kā arī arhitektūras darbu atveidojumu izgatavošana ir atļauta tikai ar tiesību īpašnieka piekrišanu."

12 *UrhG* 54.a pantā ir noteikts:"Pienākums maksāt atlīdzību par jebkuru kopiju, kas izgatavota, izmantojot fotokopēšanu:

1) Ja darba raksturs ir tāds, ka ir paredzams, ka atbilstoši 53. panta 1.–3. punkta noteikumiem darbs tiks reproducēts ar fotokopēšanu vai jebkuru citu procesu ar līdzīgu iedarbību, darba autoram ir tiesības no to ierīču ražotāja, kas paredzētas šādu kopiju izgatavošanai, saņemt taisnīgu atlīdzību, lai kompensētu iespēju, ka šādas kopijas tiks izgatavotas, kas izriet no šo ierīču tirdzniecības vai cita veida laišanas tirgū. Jebkura persona, kura komerciāli importē vai reimportē ierīces teritorijā, kurā ir piemērojams šis likums, vai arī tās tirgo, ir solidāri atbildīga ar ražotāju. Tirgotājam nav pienākuma maksāt, ja tas sešu mēnešu laikposmā iegādājas mazāk nekā 20 ierīces.

2) Ja šādas ierīces tiek izmantotas skolās, augstākās izglītības mācību iestādēs un profesionālās izglītības iestādēs vai tālākizglītības iestādēs (izglītības iestādes), pētniecības institūtos, publiskās bibliotēkās vai iestādēs, kurās ierīces var izmantot fotokopiju izgatavošanai par maksu, autoram ir tiesības saņemt taisnīgu atlīdzību no ierīču apsaimniekotāja.

3) 54. panta 2. punkts ir piemērojams *mutatis mutandis*."

13 Saskaņā ar *UrhG* 54.d pantu un tā pielikumu maksa par 54.a panta 1. punktā minētajām ierīcēm tiek noteikta apmērā no EUR 38,35 līdz EUR 613,56 – atkarībā no kopiju skaita, kas var tikt izgatavotas vienā minūtē, un no tā, vai ir iespējams izgatavot krāsainas kopijas. Tomēr ir iespējams vienoties arī par citām summām.

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

Lieta C-457/11

14 *VG Wort* ir pilnvarota autortiesību kolektīvā pārvaldījumu organizācija. Tā Vācijā ir vienīgā organizācija, kura pārstāv autorus un literāro darbu izdevējus. Tādēļ tā autoru vārdā ir tiesīga pieprasīt atlīdzību no to ierīču ražotājiem, importētājiem vai izplatītājiem, uz kurām attiecas *UrhG* 54.a panta 1. punkts.

15 Rīkojoties savā vārdā un citas kolektīvās pārvaldījumu organizācijas, kas pārstāv personas, kam pieder tiesības uz visu veidu grafiskiem darbiem, proti, *VG Bild-Kunst*, uzdevumā, *VG Wort* lūdza informāciju, pirmkārt, par printeriem, kas tirgoti vai laisti tirgū kādā citā veidā kopš 2001. gada 1. janvāra, un par attiecīgajiem daudzumiem, kā arī, otrkārt, par šo ierīču kapacitāti un to piegādātāju Vācijā. Turklāt *VG Wort* lūdza konstatēt, ka *Kyocera*, *Epson* un *Xerox* ir pienākums tai samaksāt atlīdzību, iekasējot maksājumu par personālajiem datoriem, printeriem un/vai ploteriem, kas Vācijā tirgoti no 2001. gada 1. janvāra līdz 2007. gada 31. decembrim. Pieprasītās summas ir balstītas uz likmēm, kas noteiktas, kopīgi vienojoties ar *VG Bild-Kunst*, un kas ir publicētas *Bundesanzeiger* (Federālais oficiālais vēstnesis).

16 *Landgericht Düsseldorf* [Diseldorfas apgabaltiesa] pilnībā apmierināja šo prasību sniegt informāciju, vienlaikus lielā mērā konstatējot, ka *Kyocera*, *Epson* un *Xerox* bija pienākums maksāt atlīdzību *VG Wort*. Apelācijas tiesa, kura izskatīja *Kyocera*, *Epson* un *Xerox* apelācijas sūdzību, atcēla pirmās instances tiesas spriedumu. Atsaucoties uz 2007. gada 6. decembra spriedumu, *Bundesgerichtshof* [Federālā Augstākā tiesa] ar rīkojumu noraidīja *VG Wort* iesniegto kasācijas sūdzību.

17 *Bundesverfassungsgericht* [Federālā Konstitucionālā tiesa] atcēla *Bundesgerichtshof* nolēmumu un nodeva lietu atpakaļ pēdējai minētajai tiesai.

18 Kasācijas [*Revision*] tiesvedībā *VG Wort* lūdza atstāt spēkā pirmās instances spriedumu. Atbildētāja pamatlietā lūdza noraidīt kasācijas sūdzību.

19 *Bundespatentgericht*, uzskatot, ka šīs lietas iznākums ir atkarīgs no Direktīvas 2001/29 interpretācijas, nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai, interpretējot valsts tiesības, Direktīva 2001/29 ir jāņem vērā jau attiecībā uz notikumiem, kas ir notikuši pēc direktīvas stāšanās spēkā 2001. gada 22. jūnijā, bet pirms tā kļuva piemērojama 2002. gada 22. decembrī?

2) Vai reproducēšana, izmantojot printeri, ir uzskatāma par reproducēšanu, izmantojot jebkuru fotografēšanas metodi vai citu procesu ar līdzīgu iedarbību Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta a) apakšpunkta izpratnē?

3) Ja atbilde uz otro jautājumu ir apstiprinoša: vai gadījumā, ja saskaņā ar Direktīvas 2001/29 5. panta 2. un 3. punktu tiek noteikti reproducēšanas tiesību izņēmumi vai ierobežojumi, direktīvas nosacījumi attiecībā uz taisnīgu atlīdzību, ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartas

[(turpmāk tekstā – "Harta")] 20. pantā paredzētās pamattiesības uz vienlīdzīgu attieksmi, var tikt izpildīti arī tad, ja pienākums maksāt atbilstošu atlīdzību ir ne tikai printeru ražotājiem, importētājiem un izplatītājiem, bet arī citas ierīces vai vairāku citu ierīču, kuras pievienojot citām ierīcēm, var izgatavot reprodukcijas, ražotājiem, importētājiem un izplatītājiem?

4) Vai ar iespēju piemērot Direktīvas 2001/29 6. pantā paredzētos tehnoloģiskos pasākumus pietiek, lai direktīvas 5. panta 2. punkta b) apakšpunktā paredzēto nosacījumu par taisnīgu atlīdzību padarītu par spēkā neesošu?

5) Vai nosacījums par taisnīgu atlīdzību (Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta a) un b) apakšpunkts) un tās iespēja (direktīvas preambulas 36. apsvērums) var padarīt par spēkā neesošu, ja tiesību īpašnieks ir tieši vai netieši atļāvis savu darbu reproducēšanu?"

Apvienotās lietas no C-458/11 līdz C-460/11

20 Fakti un tiesiskie apstākļi apvienotajās lietās no C-458/11 līdz C-460/11 galvenokārt atbilst faktiem un tiesiskajiem apstākļiem lietā C-457/11.

21 Lietā C-457/11 un C-458/11 uzdotie jautājumi ir identiski. Lietā C-460/11 uzdotie prejudiciālie jautājumi ir identiski lietā C-457/11 no pirmā līdz trešajam uzdotajam jautājumam. Lietā C-457/11 un C-459/11 ir identisks pirmais, ceturtais un piektais jautājums. Turpretī lietā C-459/11 otrais un trešais jautājums atšķiras no lietā C-457/11 uzdotā trešā un ceturtā jautājuma tiktāl, ciktāl tie attiecas nevis uz printeriem, bet uz datoriem.

22 Lietā C-459/11 otrais un trešais prejudiciālais jautājums ir formulēti šādi:

"2) Vai reproducēšana, izmantojot datorus, ir uzskatāma par reproducēšanu, izmantojot jebkuru fotografēšanas metodi vai citu procesu ar līdzīgu iedarbību, Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta a) apakšpunkta izpratnē?

3) Ja atbilde uz otro jautājumu ir apstiprinoša: vai gadījumā, ja saskaņā ar Direktīvas 2001/29 5. panta 2. un 3. punktu tiek noteikti reproducēšanas tiesību izņēmumi vai ierobežojumi, direktīvas nosacījumi attiecībā uz taisnīgu atlīdzību, ņemot vērā [..] Hartas 20. pantā paredzētās pamattiesības uz vienlīdzīgu attieksmi, var tikt izpildīti arī tad, ja pienākums maksāt atbilstošu atlīdzību ir ne tikai datoru ražotājiem, importētājiem un izplatītājiem, bet arī citas ierīces vai vairāku citu ierīču, kuras pievienojot citām ierīcēm, var izgatavot reprodukcijas, ražotājiem, importētājiem un izplatītājiem?"

23 Ar Tiesas priekšsēdētāja 2011. gada 6. oktobra rīkojumu lietas no C-457/11 līdz C-460/11 rakstveida un mutvārdu procesā, kā arī galīgā sprieduma taisīšanai tika apvienotas.

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

24 Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Direktīva 2001/29 ietekmēja aizsargāto darbu un citu tiesību objektu lietošanu laikposmā no 2001. gada 22. jūnija, direktīvas spēkā stāšanās dienas, līdz 2002. gada 22. decembrim, direktīvas transponēšanai noteiktā termiņa beigām.

25 No pastāvīgās judikatūras izriet, ka, piemērojot valsts tiesības, valsts tiesām tās ir jāinterpretē cik vien iespējams atbilstoši attiecīgās direktīvas tekstam un mērķim, lai sasniegtu tajā paredzēto rezultātu un tātad panāktu atbilstību LESD 288. panta trešajai daļai. Šis pienākums interpretēt valsts tiesības

atbilstoši [Savienības tiesībām] atbilst LESD sistēmai, jo tas ļauj valsts tiesām, īstenojot savu kompetenci, nodrošināt Savienības tiesību pilnīgu efektivitāti, iztiesājot tajās iesniegtās lietas (2012. gada 24. janvāra spriedums lietā C-282/10 *Dominguez*, 24. punkts un tajā minētā judikatūra).

26 Valsts tiesu vispārējs pienākums interpretēt valsts tiesības atbilstoši direktīvai rodas tikai pēc tās transponēšanai noteiktā termiņa beigām (šajā ziņā skat. 2006. gada 4. jūlija spriedumu lietā C-212/04 *Adeneler* u.c., Krājums, I-6057. lpp., 115. punkts).

27 Attiecībā it īpaši uz Direktīvu 2001/29 no tās 10. panta 2. punkta izriet, ka to piemēro, neskarot nevienu līdz 2002. gada 22. decembrim pabeigtu darbību un iegūtas tiesības.

28 Kā tas arī izriet no minētā 10. panta 2. punkta vēstures, un it īpaši no Komisijas sākotnējā 1997. gada 10. decembra priekšlikuma (COM(97) 628), kura rezultātā tika pieņemta Direktīva 2001/29, minēto darbību aizsardzība izriet no "vispārīga principa, kas nodrošina, ka direktīvai nav retroaktīvas iedarbības un ka tā nav piemērojama aizsargātu darbu un citu tiesību objektu lietošanai, kas radušies pirms direktīvas transponēšanai paredzētās dienas dalībvalstīs".

29 Ņemot vērā minētos apsvērumus, uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka Direktīva 2001/29 neietekmē aizsargātu darbu un citu tiesību objektu izmantošanu laikposmā no 2001. gada 22. jūnija, Direktīvas 2001/29 spēkā stāšanās dienas, līdz 2002. gada 22. decembrim, šīs direktīvas transponēšanai noteiktā termiņa beigām.

Par piekto jautājumu

30 Ar piekto jautājumu, kas ir jāapskata otrais, iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai apstāklis, ka tiesību īpašnieks ir tieši vai netieši atļāvis reproducēt savu aizsargāto darbu vai citu tiesību objektu, ietekmē taisnīgu atlīdzību, kas obligāti vai fakultatīvi ir paredzēta attiecīgajās Direktīvas 2001/29 tiesību normās, un vai attiecīgajā gadījumā šāda atļauja minēto kompensāciju var padarīt par spēkā neesošu.

31 Šajā ziņā vispirms ir jāatgādina, ka Tiesa, it īpaši saistībā ar izņēmumu, kas attiecas uz privātu kopēšanu, jau ir nospriedusi, ka taisnīgas atlīdzības mērķis ir sniegt atlīdzību autoriem par viņu aizsargāto darbu privātu kopēšanu bez viņu atļaujas, kā rezultātā tā ir uzskatāma par tāda kaitējuma atlīdzināšanu, kas autoriem radies šādas kopēšanas, kuru minētie autori nav atļāvuši, rezultātā (šajā ziņā skat. 2010. gada 21. oktobra spriedumu lietā C-467/08 *Padawan*, Krājums, I-10055. lpp., 39. un 40. punkts).

32 Šī judikatūra attiecas arī uz citām Direktīvas 2001/29 5. pantā minētajām tiesību normām.

33 Šajā 5. pantā, jau paša panta nosaukumā – izņēmumi un ierobežojumi – Savienības likumdevējs ir nošķīris jēdzienu "izņēmumi" un "ierobežojumi" no ekskluzīvajām tiesību īpašnieku tiesībām atļaut vai aizliegt reproducēt viņu aizsargātos darbus vai citus tiesību objektus.

34 Līdz ar to šīs ekskluzīvās tiesības atkarībā no apstākļiem var vai nu izņēmuma kārtā pilnībā izslēgt, vai arī tikai ierobežot. Ir iespējams, ka šāds ierobežojums – daļēji, pamatojoties uz dažādām īpašām situācijām, uz kurām tas attiecas, – var ietvert izslēgšanu, ierobežojumu, vai pat minēto tiesību saglabāšanu.

35 Līdz ar to šādai nošķiršanai ir jāpiešķir nozīme tiesību aktu jomā.

36 Ir arī jānorāda, ka saskaņā ar Direktīvas 2001/29 5. panta 2. un 3. punktu dalībvalstis var nolemt savās tiesībās ieviest izņēmumus un ierobežojumus attiecībā uz ekskluzīvajām reproducēšanas tiesībām. Gadījumā, ja dalībvalsts šādu iespēju neizmanto, tiesību īpašnieki šajā valstī patur savas ekskluzīvās tiesības atļaut vai aizliegt savu aizsargāto darbu vai citu tiesību objektu reproducēšanu.

37 Gadījumā, ja dalībvalsts saskaņā ar Direktīvas 2001/29 5. panta 2. vai 3. punktā ietverto tiesību normu ir nolēmusi no šīs tiesību normas materiālās piemērošanas jomas izslēgt jebkādas tiesību īpašnieku tiesības atļaut viņu aizsargāto darbu vai citu tiesību objektu reproducēšanu, jebkādai iespējamai tiesību īpašnieku piešķirtajai atļaujai minētajā valstī tiek atņemtas tiesiskās sekas. Līdz ar to šādai atļaujai nav nekādas ietekmes uz kaitējumu, kas tiesību īpašniekiem nodarīts, ieviešot attiecīgo pasākumu, ar kuru viņiem tiek atņemtas šīs tiesības, un līdz ar to tas nekādi nevar ietekmēt taisnīgu atlīdzību, kas obligātā vai fakultatīvā veidā paredzēta šīs direktīvas piemērojamajā tiesību normā.

38 Turpretī gadījumā, ja dalībvalsts ir nolēmusi pilnībā neizslēgt šīs tiesību īpašnieka tiesības atļaut savu aizsargāto darbu vai citu tiesību objektu reproducēšanu, bet tikai ieviest šādu tiesību ierobežojumu, ir jāizvērtē, vai valsts likumdevējs šajā gadījumā ir vēlējies aizsargāt autoriem piemītošās reproducēšanas tiesības.

39 Ja šajā gadījumā šīs reproducēšanas tiesības būtu aizsargātas, tiesību normas par taisnīgu atlīdzību nevarētu tikt piemērotas, ņemot vērā, ka valsts likumdevēja paredzētais ierobežojums neļauj veikt reproducēšanu bez autora atļaujas un tādēļ tas nerada tādu kaitējumu, par kura izdarīšanu taisnīgu atlīdzību varētu uzskatīt par kompensāciju. Gluži pretēji, ja šajā gadījumā reproducēšanas tiesības nebūtu saglabātas, atļaujai nebūtu nekādas ietekmes uz autoriem nodarīto kaitējumu un līdz ar to tā nekādi nevarētu ietekmēt taisnīgu atlīdzību.

40 Ņemot vērā minētos apsvērumus, uz piekto jautājumu ir jāatbild, ka attiecībā uz Direktīvas 2001/29 5. panta 2. vai 3. punktā paredzēto izņēmumu vai ierobežojumu, iespējamā darbība, ar kuru tiesību īpašnieks ir atļāvis sava aizsargātā darba vai cita tiesību objekta reproducēšanu, nekādi neietekmē taisnīgu atlīdzību, kas obligāti vai fakultatīvi ir paredzēta saskaņā ar šīs direktīvas piemērojamajām tiesību normām.

Par ceturto jautājumu

41 Ar ceturto jautājumu, kurš ir jāapskata trešais, iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai iespēja piemērot Direktīvas 2001/29 6. pantā paredzētos tehnoloģiskos pasākumus var padarīt par spēkā neesošu šīs direktīvas 5. panta 2. punkta b) apakšpunktā paredzēto nosacījumu par taisnīgu atlīdzību.

Par pieņemamību

42 Skaidri neizvirzot iebildi par nepieņemamību, *Fujitsu* izteica šaubas par ceturtā jautājuma nozīmi pamatlietas strīda izšķiršanā.

43 Savos apsvērumos *Fujitsu* būtībā apgalvo, ka Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta b) apakšpunkts nav piemērojams pamatlietā, jo tas attiecoties tikai uz audio, vizuāla un audiovizuāla materiāla reproducēšanu privātai lietošanai, nevis arī uz tekstu vai nekustīgu attēlu kopijām, kas izgatavotas ar datoru.

44 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru uz jautājumiem par Savienības tiesību interpretāciju, kurus valsts tiesa uzdevusi pašas noteiktajos tiesiskā regulējuma un faktisko apstākļu ietvaros un kuru precizitāte Tiesai nav jāpārbauda, attiecas atbilstības pieņēmums. Valsts tiesas iesniegto lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu Tiesa var noraidīt tikai tad, ja ir acīmredzams, ka lūgtajai Savienības tiesību interpretācijai nav nekāda sakara ar pamatlietas faktiskajiem apstākļiem vai tās priekšmetu, vai arī gadījumos, kad izvirzītā problēma ir hipotētiska vai kad Tiesai nav zināmi faktiskie vai juridiskie apstākļi, kas vajadzīgi, lai sniegtu noderīgu atbildi uz tai uzdotajiem jautājumiem (2010. gada 12. oktobra spriedums lietā C-45/09 *Rosenbladt*, Krājums, I-9391. lpp., 33. punkts, un 2013. gada 18. aprīļa spriedums lietā C-463/11 *L*, 28. punkts).

45 Tādējādi nav acīmredzams, ka iesniedzējtiesas lūgtajai Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta b) apakšpunkta interpretācijai nebūtu nekāda sakara ar pamatlietas faktiem vai priekšmetu vai ka tā attiektos uz hipotētisku problēmu.

46 Turklāt *Fujitsu* izvirzītā iebilde, kas attiecas uz šīs tiesību normas nepiemērojamību pamatlietā, neattiecas uz ceturtā jautājuma pieņemamību, bet uz tā būtību.

47 Šādos apstākļos ceturtais prejudiciālais jautājums ir jāuzskata par pieņemamu.

Par lietas būtību

48 Kā arī tas izriet no Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta b) apakšpunkta, dalībvalstis savās tiesībās var paredzēt izņēmumu, kas attiecas uz privātu kopēšanu, tomēr ar nosacījumu, ka tiesību īpašnieki saņem taisnīgu atlīdzību, ņemot vērā šīs direktīvas 6. pantā paredzēto tehnoloģisko pasākumu piemērojamību vai nepiemērojamību attiecīgajiem darbiem vai citiem tiesību objektiem.

49 Šajā ziņā vispirms ir jāatgādina, kā arī tas izriet no šī sprieduma 31. punkta, ka taisnīgas kompensācijas mērķis ir atlīdzināt autoriem kaitējumu, kas tiem nodarīts, ieviešot izņēmumu attiecībā uz privāto kopēšanu, un līdz ar to par viņu aizsargāto darbu lietošanu bez viņu atļaujas.

50 Turklāt Direktīvas 2001/29 6. panta 3. punkta izpratnē ar "tehnoloģiskiem pasākumiem" ir jāsaprot jebkura tehnoloģija, ierīce vai komponents, kurus parasti izmanto, lai nepieļautu vai ierobežotu tādas darbības ar darbiem vai citiem tiesību objektiem, ko nav atļāvis tiesību īpašnieks, kuram ir [likumā paredzētās] autortiesības vai blakustiesības.

51 No tā izriet, ka "tehnoloģiski pasākumi", kas minēti Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta b) apakšpunkta formulējumā, ir tehnoloģijas, ierīces vai komponenti, kuru mērķis ir ierobežot darbības, ko nav atļāvuši tiesību īpašnieki, proti, nodrošināt šīs tiesību normas, kas ir autortiesību un blakustiesību ierobežojums, pareizu piemērošanu, kā arī nepieļaut tādas darbības, kas neatbilst minētajā tiesību normā noteiktajiem stingrajiem nosacījumiem.

52 Tomēr tās ir dalībvalstis, nevis tiesību īpašnieki, kas ievieš izņēmumu attiecībā uz privātu kopēšanu un atļauj šo aizsargāto darbu vai citu tiesību objektu lietošanu, lai varētu izgatavot šādu kopiju.

53 Līdz ar to dalībvalstij, kas, ieviešot šādu izņēmumu, ir atļāvusi izgatavot privātu kopiju, ir jānodrošina minētā izņēmuma pareiza piemērošana un tādējādi jāierobežo darbības, kuras nav atļāvuši tiesību īpašnieki.

54 No tā izriet, ka apstāklis, ka dalībvalsts, kas nav nodrošinājusi pareizu izņēmuma attiecībā uz privātu kopēšanu piemērošanu, nekādi nevar padarīt par spēkā neesošu taisnīgu kompensāciju, kas pienākas tiesību īpašniekiem, kuriem turklāt var tikt nodarīts papildu kaitējums, it īpaši šādas minētās dalībvalsts bezdarbības dēļ.

55 Ņemot to vērā, ir jānorāda, ka saskaņā ar Direktīvas 2001/29 preambulas 52. apsvērumu tiesību īpašniekiem ir iespēja brīvprātīgi izmantot tehnoloģiskos pasākumus, kas ir saderīgi ar izņēmumu attiecībā uz privātu kopēšanu un ļauj sasniegt ar šo izņēmumu izvirzīto mērķi. Dalībvalstīm būtu jāveicina šādi tehnoloģiskie pasākumi.

56 Tādējādi ar tehnoloģiskiem pasākumiem, kurus tiesību īpašniekiem ir iespēja izmantot, ir jāsaprot tehnoloģijas, ierīces vai komponenti, ar kuriem var nodrošināt ar izņēmumu attiecībā uz privātu kopēšanu izvirzītā mērķa sasniegšanu un nepieļaut vai ierobežot tādu reproducēšanu, ko dalībvalstis šī izņēmuma ietvaros nav atļāvušas.

57 Ņemot vērā šo tehnoloģisko pasākumu piemērošanas brīvprātīgo raksturu, pat ja šāda iespēja pastāvētu, minēto pasākumu nepiemērošana nevarētu izraisīt taisnīgas kompensācijas spēkā neesamību.

58 Tomēr attiecīgā dalībvalsts konkrēto atlīdzības līmeni, kas pienākas tiesību īpašniekiem, var padarīt atkarīgu no šādu tehnoloģisko pasākumu piemērošanas vai nepiemērošanas, lai šie tiesību īpašnieki tiktu faktiski iedrošināti tos izmantot un lai tie tādējādi brīvprātīgi piedalītos izņēmuma attiecībā uz privātu kopēšanu piemērošanā.

59 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz ceturto jautājumu ir jāatbild, ka iespēja piemērot Direktīvas 2001/29 6. pantā paredzētos tehnoloģiskos pasākumus nevar padarīt par spēkā neesošu šīs direktīvas 5. panta 2. punkta b) apakšpunktā paredzēto nosacījumu par taisnīgu atlīdzību.

Par otro un trešo jautājumu

60 Ar otro un trešo jautājumu, kuri ir jāapskata pēdējie un kopā, iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai jēdziens "reproducēšana [..], ko veic, izmantojot jebkuru fotografēšanas metodi vai citu procesu ar līdzīgu iedarbību", Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta a) apakšpunkta izpratnē ir jāinterpretē tādējādi, ka tas ietver reproducēšanu, ko veic, izmantojot printeri vai personālo datoru, it īpaši gadījumos, ja šīs ierīces ir savstarpēji savienotas, un kurai personai šādā gadījumā ir jāmaksā šajā tiesību normā paredzētā taisnīgā atlīdzība.

61 Pirmkārt, ir jāatgādina, ka saskaņā ar Direktīvas 2001/29 2. pantu dalībvalstis principā piešķir autoriem un blakustiesību īpašniekiem ekskluzīvas tiesības atļaut vai aizliegt savu aizsargāto darbu vai tiesību objektu tiešu vai netiešu, īslaicīgu vai pastāvīgu reproducēšanu ar jebkādiem līdzekļiem un jebkādā formā.

62 Tomēr saskaņā ar šīs direktīvas 5. panta 2. punkta a) apakšpunktu dalībvalstis var paredzēt izņēmumu vai ierobežojumu attiecībā uz autora vai blakustiesību īpašnieka ekskluzīvajām reproducēšanas tiesībām, kas tam ir attiecībā uz tā aizsargāto darbu vai citu tiesību objektu, ja tā ir reproducēšana uz papīra vai līdzīga materiāla, ko veic, izmantojot jebkuru fotografēšanas metodi vai citu procesu ar līdzīgu iedarbību, ar noteikumu, ka tiesību īpašnieki saņem taisnīgu atlīdzību (turpmāk tekstā – "izņēmums attiecībā uz reproducēšanu uz papīra vai līdzīga materiāla").

63 Vispirms ir jānorāda, ka nekas lietas materiālos nenorāda uz to, ka, lai atrisinātu strīdus pamatlietā, ir nozīme jautājumam par to, kādam attiecīgajā gadījumā būtu jābūt oriģinālam, no kura tiek izgatavota reprodukcija, raksturam. Līdz ar to šis jautājums nav jāizskata.

64 Kā arī tas izriet no tā formulējuma, Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta a) apakšpunktā ir noteikta atšķirība starp reproducēšanai izmantojamo materiālu, proti, papīru vai līdzīgu materiālu, un metodi, kas tiek izmantota, lai veiktu šo reproducēšanu, proti, jebkuru fotografēšanas metodi vai citu procesu ar līdzīgu iedarbību.

65 Vispirms attiecībā uz materiālu, proti, materiālo elementu, uz kura redzama aizsargātā darba vai cita tiesību objekta attiecīgā reprodukcija, Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta a) apakšpunkta formulējumā ir minēts tieši papīrs, kam vispārīgi tiek pielīdzināts cits substrāts, kam ir līdzīgas īpašības, proti, pielīdzināmas vai līdzvērtīgas papīram.

66 No tā izriet, ka šajā tiesību normā paredzētā izņēmuma piemērošanas jomā neietilpst materiāli, kuriem nav papīram pielīdzināmas vai līdzvērtīgas īpašības. Faktiski, ja būtu citādi, nebūtu iespējams nodrošināt šī izņēmuma lietderīgo iedarbību, it īpaši ņemot vērā Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta b) apakšpunktā paredzēto izņēmumu, kas attiecas uz "reproducēšan[u] uz jebkura materiāla".

67 No tā izriet, ka no Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta a) apakšpunkta piemērošanas jomas ir jāizslēdz jebkurš reproducēšanai izmantojamais materiāls, kas nav analogs, proti, it īpaši digitāls materiāls, jo, kā to arī ir norādījusi ģenerāladvokāte secinājumu 63. punktā, lai substrāts kā reproducēšanai izmantojamais materiāls būtu pielīdzināms papīram, tam ir jāspēj atspoguļot fizisku atveidojumu, ko ir spējīgs uztvert cilvēks.

68 Turklāt attiecībā uz metodi, ar kuru var izgatavot reprodukciju uz papīra vai līdzīga materiāla, no Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta a) apakšpunkta formulējuma izriet, ka tas attiecas ne tikai uz fotografēšanas metodi, bet arī uz jebkuru "citu procesu ar līdzīgu iedarbību", proti, jebkuru metodi, ar kuru var iegūt līdzīgu rezultātu, kāds tiek sasniegts ar fotografēšanas metodi, proti, aizsargāta darba vai cita tiesību objekta analogu atspoguļojumu.

69 Šāds secinājums turklāt ir apstiprināts paskaidrojuma rakstā Komisijas priekšlikumam (COM(97) 628), kura rezultātā tika pieņemta Direktīva 2001/29 un saskaņā ar kuru attiecīgais izņēmums ir balstīts nevis uz izmantoto metodi, bet drīzāk uz sasniedzamo rezultātu.

70 Ciktāl šis rezultāts tiek nodrošināts, reproducēšanas procesā izmantoto darbību skaitam vai izmantotās metodes vai metožu raksturam nav nozīmes, tomēr ar nosacījumu, ka dažādie elementi vai šī vienotā procesa dažādie posmi, kas nav autonomi, notiek vai tiek veikti vienas un tās pašas personas uzraudzībā un to visu mērķis ir reproducēt aizsargātu darbu vai citu tiesību objektu uz papīra vai līdzīga materiāla.

71 Šāda interpretācija ir apstiprināta Direktīvas 2001/29 preambulas 2. un 5. apsvērumā, saskaņā ar kuriem Direktīvas 2001/29 mērķis ir izveidot vispārēju un elastīgu tiesisku regulējumu Savienības līmenī, lai veicinātu informācijas sabiedrības attīstību, un pielāgot un papildināt esošos tiesību aktus autortiesību un blakustiesību jomā, lai ņemtu vērā tehnoloģijas attīstību, kas izraisa jaunu aizsargāto darbu izmantošanas veidu parādīšanos (2011. gada 24. novembra spriedums lietā C-283/10 *Circul Globus Bucureşti*, Krājums, I-12031. lpp., 38. punkts).

72 No tā izriet, ka Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta a) apakšpunktam pretrunā nav – ievērojot šī sprieduma 70. punktā minētos precizējumus –, ka šīs tiesību normas formulējumā minētajā procesā tiek izmantotas dažādas ierīces, tostarp tās, kuras ir digitālas.

73 Turklāt attiecībā uz jautājumu par to, kurai personai šādā procesā, kurā ir apvienotas vairākas ierīces – gan analogās, gan digitālās –, būtu jāmaksā taisnīga kompensācija, vispirms ir jāatgādina Tiesas judikatūra, kas, protams, attiecas uz izņēmumu attiecībā uz privātu kopēšanu un kuru pēc analoģijas var piemērot arī izņēmumam attiecībā uz reproducēšanu uz papīra vai līdzīga materiāla, ar nosacījumu, ka tiek ievērotas Hartas 20. pantā paredzētās pamattiesības uz vienlīdzīgu attieksmi.

74 Attiecībā uz tās personas noteikšanu, kura būtu jāuzskata par taisnīgas atlīdzības maksātāju, Tiesa ir nospriedusi, ka Direktīvas 2001/29 normas tieši neregulē jautājumu par to, kurš ir maksātājs, tādējādi dalībvalstīm šajā ziņā ir plaša rīcības brīvība (šajā ziņā skat. 2011. gada 16. jūnija spriedumu lietā C-462/09 *Stichting de Thuiskopie*, Krājums, I-5331. lpp., 23. punkts).

75 To ņemot vērā, tā kā "taisnīgas atlīdzības" jēdziens ir autonoms Savienības tiesību jēdziens, Tiesa ir precizējusi, kā tas arī ir atgādināts šī sprieduma 31. punktā, ka šīs kompensācijas mērķis ir sniegt atlīdzību autoriem par viņu aizsargāto darbu privātu reproducēšanu bez atļaujas, kā rezultātā tā ir uzskatāma par tāda kaitējuma atlīdzināšanu, kas autoram radies šādas reproducēšanas rezultātā. Tādējādi principā šai personai, kura ir nodarījusi kaitējumu, proti, tai, kura ir kopējusi aizsargātu darbu, iepriekš neprasot tiesību īpašniekam atļauju, ir pienākums atlīdzināt nodarīto kaitējumu, finansējot atlīdzību, kas tiks samaksāta minētajam tiesību īpašniekam (šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Padawan*, 44. un 45. punkts).

76 Tiesa tomēr ir atzinusi, ka, ņemot vērā ar šādu taisnīgas atlīdzības sistēmu saistītās praktiskās grūtības, dalībvalstis drīkst atgriezties atpakaļ pašas kopēšanas iepriekšējos posmos un nolūkā iegūt līdzekļus taisnīgas atlīdzības izmaksai paredzēt "nodevu par privātu kopēšanu", kas jāmaksā personām, kuru rīcībā ir reproducēšanas iekārtas, ierīces un datu nesēji un kuras šādi – juridiski vai faktiski – minētās iekārtas nodod to personu rīcībā, kuras izgatavo kopijas vai sniedz tām reproducēšanas pakalpojumus, jo šāda sistēma ļauj maksātājiem pārnest nodevas izmaksas uz privātiem izmantotājiem un tādējādi šīs personas uzņemas nodevas par privātu kopēšanu maksu (šajā ziņā skat. iepriekš minētos spriedumus lietā *Padawan*, 46. un 49. punkts, kā arī lietā *Stichting de Thuiskopie*, 27. un 28. punkts).

77 Piemērojot šo judikatūru *mutatis mutandis* izņēmumam attiecībā uz reproducēšanu uz papīra vai līdzīga materiāla, principā personai, kura ir izgatavojusi šādu reprodukciju, būtu jāfinansē atlīdzība, kas tiks izmaksāta tiesību īpašniekiem. Tomēr dalībvalstis, ņemot vērā ar to saistītās grūtības, attiecīgajā gadījumā var ieviest nodevu, kas jāmaksā personām, kuru rīcībā ir iekārtas, uz kurām minētā reprodukcija tiek veikta.

78 Arī tādā gadījumā, ja attiecīgās reprodukcijas tiek izgatavotas vienā vienotā procesā, izmantojot ierīču ķēdi, dalībvalstis var atgriezties iepriekšējos kopijas izgatavošanas posmos un vajadzības gadījumā ieviest sistēmu, saskaņā ar kuru taisnīgu atlīdzību maksā personas, kuru rīcībā ir kāda no šīs ķēdes ierīcēm, kura šajā procesā ir iesaistīta neautonomā veidā tiktāl, ciktāl šīm personām ir iespēja pārnest nodevas izmaksas uz saviem klientiem. Tomēr taisnīgās atlīdzības, kas maksājama kā kompensācija par kaitējumu, kas tiesību īpašniekiem nodarīts šāda vienota procesa beigās, kopējā summa būtībā nevar atšķirties no tās, kas noteikta par reprodukciju, kas izgatavota, izmantojot vienu ierīci.

79 Šādos apstākļos ieinteresēto personu pamattiesības uz vienlīdzīgu attieksmi ir ievērotas.

80 Ņemot vērā minētos apsvērumus, uz otro un trešo jautājumu ir jāatbild, ka jēdziens "reproducēšana [..], ko veic, izmantojot jebkuru fotografēšanas metodi vai citu procesu ar līdzīgu iedarbību", Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta a) apakšpunkta izpratnē ir jāinterpretē tādējādi, ka tas ietver reproducēšanu, ko veic, izmantojot printeri vai personālo datoru, gadījumos, ja šīs ierīces ir savstarpēji savienotas. Šādā gadījumā dalībvalstis drīkst ieviest sistēmu, saskaņā ar kuru taisnīgu atlīdzību maksā personas, kuru rīcībā ir ierīce, kura neautonomā veidā tiek izmantota vienotā aizsargāta darba vai cita tiesību objekta reproducēšanas procesā uz attiecīgā materiāla tiktāl, ciktāl šīm personām ir iespēja pārnest nodevas izmaksas uz saviem klientiem, ņemot vērā, ka taisnīgas atlīdzības, kas maksājama kā kompensācija par kaitējumu, kas autoram nodarīts šāda vienota procesa beigās, kopējā summa būtībā nevar atšķirties no tās, kas noteikta par reprodukciju, kura izgatavota, izmantojot vienu ierīci.

Par tiesāšanās izdevumiem

81 Attiecībā uz pamatlietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Tiesāšanās izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto lietas dalībnieku tiesāšanās izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (ceturtā palāta) nospriež:

1) laikposmā no 2001. gada 22. jūnija, kas ir Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 22. maija Direktīvas 2001/29/EK par dažu autortiesību un blakustiesību aspektu saskaņošanu informācijas sabiedrībā spēkā stāšanās diena, līdz 2002. gada 22. decembrim, šīs direktīvas transponēšanai noteiktā termiņa beigām, minētā direktīva neietekmē aizsargātu darbu un citu tiesību objektu lietošanu;

2) saistībā ar Direktīvas 2001/29 5. panta 2. vai 3. punktā paredzēto izņēmumu vai ierobežojumu iespējamā darbība, ar kuru tiesību īpašnieks ir atļāvis sava aizsargātā darba vai cita tiesību objekta reproducēšanu, nekādi neietekmē taisnīgu atlīdzību, kas obligāti vai fakultatīvi ir paredzēta saskaņā ar šīs direktīvas piemērojamajām tiesību normām;

3) iespēja piemērot Direktīvas 2001/29 6. pantā paredzētos tehnoloģiskos pasākumus nevar padarīt par spēkā neesošu šīs direktīvas 5. panta 2. punkta b) apakšpunktā paredzēto nosacījumu par taisnīgu atlīdzību;

4) jēdziens "reproducēšana [..], ko veic, izmantojot jebkuru fotografēšanas metodi vai citu procesu ar līdzīgu iedarbību", Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta a) apakšpunkta izpratnē ir jāinterpretē tādējādi, ka tas ietver reproducēšanu, ko veic, izmantojot printeri vai personālo datoru, gadījumos, ja šīs ierīces ir savstarpēji savienotas. Šādā gadījumā dalībvalstis drīkst ieviest sistēmu, saskaņā ar kuru taisnīgu atlīdzību maksā personas, kuru rīcībā ir ierīce, kura neautonomā veidā tiek izmantota vienotā aizsargāta darba vai cita tiesību objekta reproducēšanas procesā uz attiecīgā materiāla tiktāl, ciktāl šīm personām ir iespēja pārnest nodevas izmaksas uz saviem klientiem, ņemot vērā to, ka taisnīgas atlīdzības, kas maksājama kā kompensācija par kaitējumu, kas autoram nodarīts šāda vienota procesa beigās, kopējā summa būtībā nevar atšķirties no tās, kas noteikta par reprodukciju, kas izgatavota, izmantojot vienu ierīci.

[Paraksti]